

HOOFDSTUK 1

Een schilderij met ezels

Het was warm in Polderdam.

Er gebeurde normaal al niet veel in het dorp, maar nu het zo warm was gebeurde er helemaal niets.

Klaas Guts stond met de deur open in zijn schuur te schilderen en Goos zat in de schaduw op een bankje en keek naar Dummie. Die had nergens last van. Hij was in de boom in de tuin geklommen en zwaaide gevaarlijk in het topje heen en weer. 'Kom ook boven!' riep hij naar Goos. 'Ghier in boom is wind!'

'En hier beneden is het veilig!' riep Goos.

Binnen ging de telefoon.

Dummie liet zich pardoes los, plofte op de grond en rende naar binnen.

'Met Dummie,' hoorde Goos hem zeggen. 'Nee, ik ben niet Klaas. Wacht, ik gha zoeken.' Hij kwam met de telefoon naar buiten en liep naar de schuur.

Klaas verscheen net mopperend in de deuropening met een kwast nog in zijn hand. 'Lelijke Pimpoffel!'

schold hij. Goos grinnikte. ‘Lelijke Pimpoffel’ betekende dat het schilderen niet zo goed lukte.

‘Er is man in telefoon, voor jou,’ zei Dummie.

‘Ik ben er niet,’ zei Klaas verstoord.

‘Maar ik zie jou,’ zei Dummie verbaasd.

‘En die man ziet mij niet. Verzin maar iets.’

‘Oké... Meneer, Klaas zegt hij is misschien op wc.

Of ergens anders, ik mag zelf verzinnen. Nee, is gheen ghrap. Hij zegt zelf.’

Goos schoot in de lach.

Klaas gromde en pakte vlug de telefoon uit Dummies hand. ‘Klaas Guts... Ja, ik ben bezig... Nee, niet op de wc... Wat?’ Ineens veranderde zijn gezicht. ‘Ja, dat klopt... Echt waar? Wanneer?... Vanmiddag al?... O. Goh... Ja, natuurlijk. Vijftien stuks?... Ja, ik weet waar het is. Goed. Nou, eh, tot straks... Dag meneer.’ Hij hing op en keek verwaasd voor zich uit. ‘Plofzak Drollemans,’ mompelde hij.

‘Wat is er, pap?’ vroeg Goos.

‘Een expositie. Ze vragen of ik wil exposeren in het Pakhuis. Vijftien schilderijen. Vanmiddag ophangen. Iemand anders kan niet. Ze hebben me gevonden via via.’

‘Dan hebben ze zeker nog nooit iets van je gezien,’ giechelde Goos. Hij keek door de deur naar het eind van de schuur. Klaas maakte schilderijen die hij nooit verkocht. Zijn hele schuur stond er vol mee.

‘Dat gaat dan nu veranderen,’ zei Klaas ineens opgewekt. ‘Help eens, we gaan er een paar uitzoeken.’

Met zijn drieën liepen ze de schuur in. Tegen de achterwand stonden de rekken met schilderijen. Ze

waren allemaal verschillend, groot, klein, met rare landschappen erop en soms alleen maar kleuren. Maar Goos vond ze allemaal hetzelfde: heel erg lelijk. Met opgetrokken neus bekeek hij ze één voor één. ‘Weet je zeker dat ze allemaal al af zijn?’ vroeg hij twijfelend. ‘Dit koopt toch niemand?’

‘Dat is kunst, jongen. Je moet zoiets leren zien.’

‘Ik zie het anders al mijn hele leven,’ zei Goos.

‘Dan moet je beter kijken,’ zei Klaas. ‘Hier, waar zie je nou zo’n mooie lucht?’

‘Een groene lucht? Nergens.’

‘Ja, hoor eens, als je blauwe lucht wil zien, kijk je maar naar boven,’ mopperde Klaas. Hij trok nog een paar doeken met dikke klodders erop uit het rek.

Goos dacht aan de schilderijen in het Grobbe-museum, waar hij een maand geleden met meester Krabbel was geweest. Daar had hij schilderijen gezien met nog gekkere kleuren. En met nog meer klodders ook trouwens. En die hingen zelfs in een museum. ‘Nou ja, misschien heb je wel gelijk,’ zei hij. ‘Deze dan. Die vind ik het minst lelijk. En die. En... hé! Ik vind deze wel mooi!’ Hij trok een groot schilderij achter een andere vandaan. ‘Deze is heel anders. Is dat je nieuwe stijl?’

‘Is van mij,’ zei Dummie trots. ‘Heb ik ghemaakt. Vorige week, toen jij was ziek.’

‘Jij?’ Goos’ mond viel open.

Op Dummies schilderij stonden drie ezels en mannen in jurken met doeken om hun hoofd, met daarachter zandheuvelds, een paar piramides en een lage zon. Op het zand vielen lange schaduwen van

verdorpe struiken. Goos wist al dat Dummie goed kon tekenen, maar schilderen kon hij nog veel beter!

‘Zullen we die ook meenemen?’ vroeg Goos opgewonden.

‘Nee,’ zei Dummie meteen.

‘Waarom niet? Dan kan iedereen hem zien. Straks koopt iemand hem nog.’

‘Nee, ik wil houden,’ zei Dummie. ‘Is mooie ezels.’

Klaas schoot in de lach. ‘Ik vind het wel een goed idee. Weet je wat? We nemen die ezels gewoon mee. En dan zeggen we dat het schilderij tienduizend euro kost. Dan heeft iedereen ze wel gezien, maar blijven ze toch van jou. Want zo iets koopt niemand. Dat is gewoon te duur.’

‘Weet jij zeker?’ vroeg Dummie twijfelend. Hij kneep zijn gouden ogen halfdicht en stak zijn tong uit zijn verdroogde mond.

‘Heb ik verstand van kunst of niet?’ zei Klaas.

Goos zei maar niks.

‘Oké. МААСHI,’ zei Dummie. ‘Ezels mag mee.’

Het duurde even voordat ze veertien schilderijen van Klaas hadden uitgekozen, die ze allemaal het minst lelijk vonden. Klaas zette de andere weer in de rekken en wreef over zijn kin. ‘Ze moeten ook titels hebben,’ zei hij. ‘Eh, deze noem ik *Wit met rood*. Mee eens?’

‘En die daarnaast dan?’ giechelde Goos.

‘*Rood met wit*, ik denk,’ grinnikte Dummie.

‘Hou op jullie,’ zei Klaas nijdig. ‘Ik doe het wel alleen.’

Hij pakte een papiertje en maakte een lijstje van veertien titels. Daarna zette hij de schilderijen bij de deur. ‘Dan moeten we nog snel een prijslijst maken,’ zei hij.

Even later zaten ze achter de computer.

Klaas begon te typen:

Prijslijst van schilderijen van Klaas Guts.

Nummer 1. **Rood met wit.** € 1000,-

Nummer 2. **Groene lucht.** € 1000,-

‘En hoe heet jouw schilderij?’ vroeg Klaas, toen hij al zijn schilderijen had gehad.

‘Ghij gheet *Mijn land*,’ zei Dummie. ‘Ghij kost tienduizend euro.’

En zo kwam het dat Klaas op een warme zaterdagmiddag vijftien schilderijen voorzichtig in een aanhangwagentje zette. Hij had er grote lappen omheen gedaan om ze te beschermen. Dummie wilde per se mee om op zijn ezels te passen en Goos ging mee om op Dummie te passen. Langzaam reden ze naar de stad.

Het Pakhuis was een gebouw met drie vergaderzalen en een restaurant.

Klaas parkeerde voor de deur. Meteen kwam er een kleine kale man naar buiten. ‘Bent u meneer Guts?’ vroeg hij gehaast.

‘Klaas Guts,’ zei Klaas. ‘En dat is mijn zoon Goos en dat is mijn neefje Dummie.’

‘Stefan Krul,’ zei de man. Hij staarde ongelovig naar Dummie. ‘Heeft hij een ongeluk gehad?’ vroeg hij zacht.

‘Brandwonden,’ fluisterde Klaas terug. ‘Hij zit tijdelijk helemaal in het verband.’

Meneer Krul schudde meewarig zijn hoofd. Maar hij had blijkbaar geen tijd om zich verder te verbazen, want hij zei: ‘Nou, laten we ze maar snel ophangen. Het restaurant gaat al over een uur open.’

Samen sjouwden ze de doeken naar binnen. Klaas trok een lap van een schilderij.

Meneer Krul keek geschrokken naar de dikke klodders verf. ‘Dat is wel een beetje, eh... wild,’ zei hij ongemakkelijk. ‘Het is voor ons restaurant beter als het wat voorstelt.’

‘Het stelt juist van alles voor,’ zei Klaas. ‘Je kunt erin zien wat je wilt. Vogels. Een kudde olifanten. Een bosje tulpen.’

‘O. Een bosje tulpen,’ herhaalde meneer Krul.

‘Ja. Maar ik heb ook landschappen, hoor. Hier, deze bijvoorbeeld.’

Meneer Krul staarde met een vies gezicht naar de groene lucht. ‘O,’ zei hij weer.

‘Waar moeten ze precies hangen?’ vroeg Klaas.

Meneer Krul aarzelde. Toen schudde hij beslist zijn hoofd. ‘Deze wil ik niet in het restaurant,’ zei hij. ‘Zoiets bederft de eetlust. Straks heeft niemand meer honger. En die trouwens ook niet. Heeft u nog iets anders?’

Klaas trok nijdig de ene lap na de andere van de schilderijen. Meneer Krul schudde bij elk schilderij zijn hoofd. ‘Ook niet. Ook niet.’ Toen kwam Dummies schilderij. ‘Aha. Hier hebben we wat,’ zei meneer Krul opgelucht. ‘Dit lijkt tenminste op een landschap met ezels.’

‘Dat is woestijn met ezels,’ zei Dummie.

‘Mooi. Daar krijgen mijn klanten dorst van. Die mag in het restaurant,’ zei meneer Krul. ‘Heeft u nog meer van deze?’

‘Nee,’ zei Klaas. Terwijl hij de laatste lappen boos wegtrok, bleef meneer Krul met zijn hoofd schudden en het eind van het liedje was dat alleen het schilderij van Dummie in het restaurant mocht hangen. De schilderijen van Klaas moesten in de vergaderzalen komen.

Met een rood hoofd bracht Klaas ze naar de zalen.

Goos en Dummie bleven in het restaurant en keken toe hoe meneer Krul Dummies schilderij tegen de achterste wand hing. Als je bij de deur stond, keek je er recht tegenaan. ‘Dat is het mooiste plekje,’ fluisterde Goos tegen Dummie. ‘Iedereen die hier binnen komt, ziet het meteen.’

Na een tijdje verscheen Klaas weer in het restaurant en gaf met tegenzin de prijslijst aan meneer Krul.

‘Welke is *Wit met rood*?’ vroeg meneer Krul.

‘Een van de twee,’ gromde Klaas. ‘En die andere heet *Rood met wit*.’

Meneer Krul schudde voor de zoveelste keer zijn hoofd. ‘Heel duidelijk,’ mompelde hij. ‘Nou, ik bel u wel op als u ze weer kunt komen halen. Eh... bedankt. Tot ziens.’ Hij gaf Klaas een hand en liep weg.

‘Plofzak Drollemans! Ik ga nooit meer exposeren,’ briepte Klaas, toen ze weer in de auto zaten. ‘Die man heeft geen verstand van kunst. Stomme kale Krul, met zijn gebazel over eetlust.’

‘Mijn schilderij mocht in restaurant,’ zei Dummie trots.

‘Alsof je wel honger krijgt van ezels,’ snoof Klaas.

‘En dorst,’ zei Dummie. ‘Op ezel is warm.’

‘Ach wat. Het is overal warm!’ Klaas gaf vol gas.

‘Heb jij wel eens op een ezel gezeten?’ vroeg Goos gauw, om zijn vader af te leiden.

‘Ja. Ik ghad eigen ezel. Ezel gheette Akila, naam is slim. Maar ghij doet eigen zin. Loopt altijd verkeerde kant op. Ezel van mijn pap gheette Zuberi. Doet ook eigen zin. Alle ezels doet eigen zin. Azibo, Olabisi, Kasiya...’

‘Zullen we jouw auto ook een naam geven, pap?’ vroeg Goos.

‘Ja. Stefan Krul,’ gromde Klaas. Hij draaide hun erf op en trapte zo hard op de rem dat de auto met een ruk tot stilstand kwam. Hij stapte uit en stierde zonder nog iets te zeggen de schuur in.

‘Ik vind het wel een beetje zielig,’ zei Goos.

‘Ik niet. Mijn schilderij mocht in restaurant,’ zei Dummie.

Die avond maakte Klaas aardappels met broccoli. Goos dekte de tafel. Terwijl hij en zijn vader aten, speelde Dummie met zijn scarabee. Gelukkig was Klaas alweer minder boos. Hij had van nijd zelfs goed geschilderd, zei hij. Er zaten nieuwe klodders verf op zijn broek en zijn voorhoofd was groen.

Ze waren bijna klaar toen de telefoon ging.

‘Ik pak wel,’ zei Dummie. ‘Ghallo?’ Hij luisterde en

keek toen naar Klaas. ‘Die meneer Krul van Pakhuis is weer in telefoon,’ zei hij.

‘Die wil ik niet meer spreken,’ zei Klaas, ineens weer kwaad.

‘Oké. Klaas zegt ghij wil niet...’

Klaas stond op en griste de telefoon uit Dummies handen. ‘Met Klaas Guts,’ zei hij. ‘Ja... nee... Wat? Volgens mij versta ik u niet goed. Wat zegt u? Echt waar? Nu meenemen? Ja. Nee. Ik... Ja, natuurlijk. Dat is goed. En het geld?... Oké, nou, bedankt.’ Hij legde de telefoon neer, schudde met zijn hoofd, krabde over zijn kin en plofte op zijn rode stoel.

‘Wat is er gebeurd?’ vroeg Goos bezorgd.

‘Iets idioots. Iets niet normaals. Iets...’

‘Zeg het dan,’ drong Goos aan.

‘Het schilderij is verkocht,’ zei Klaas.

‘Heb je een schilderij verkocht? Pap! Dat is geweldig!’

‘Nee, ik niet, Dummie. Iemand heeft Dummies schilderij gekocht.’

‘Wat? Maar dat kostte tienduizend euro!’

‘Inderdaad,’ zei Klaas. ‘Tienduizend euro. De koper heeft betaald en neemt het meteen mee.’

Dummie sprong op. ‘Ghij neemt mee? Waarheen?’

‘Naar huis, denk ik,’ zei Klaas. Ineens begon hij breed te lachen. ‘Dummie! Je schilderij is verkocht! Nu hebben we tienduizend eu...’ Hij klapte zijn mond dicht en keek naar Dummies woedende gezicht. Dummies gouden ogen spuwden vuur en hij knarste met zijn bruine tanden. ‘Jij zegt niemand wil voor zo veel gheld!’ schreeuwde hij.

‘Ja, dat dacht ik,’ zei Klaas beteuterd. ‘Ben je dan niet blij?’

‘Nee! Ik wil terug!’

‘Dan maak je toch een nieuwe? Nu hebben we tienduizend euro. Dat is tien keer duizend!’

‘Nou en? Schilderij was van mijn land! Ik wou ophangen, dan ik gheb mijn land aan muur!’

‘Tja,’ zei Klaas. Hij krabde aan zijn kin. ‘Maar dat geld... weet je wat je daar allemaal van kan doen?’

‘Is gheld van mij dan?’ vroeg Dummie.

‘Nee. Van ons allemaal. Zo doen we dat hier.’

Dummies ogen werden nog feller en hij balde zijn vuisten.

‘Maar...’ zei Klaas vlug, ‘omdat jij het hebt gemaakt, mag jij een cadeau kiezen. Kies maar gewoon wat je wilt, is het dan goed?’

Dummie was even stil. ‘Dus ik mag kiezen alles?’ vroeg hij.

‘Als het niet te duur is,’ zei Klaas. ‘Nou?’

Dummie keek naar buiten. Ineens verscheen er een lach op zijn gezicht. ‘Dan ik weet wat ik wil,’ zei hij.

Goos haalde opgelucht adem. En zijn vader ook. ‘Gelukkig,’ zei Klaas. ‘Zeg het maar, dan kopen we dat. En daarna moet je nieuwe schilderijen maken en verkopen. Dummie, we worden rijk! Oké, wat wil je graag hebben?’

‘Ik wil naar mijn land,’ zei Dummie vastberaden.

‘Wat?’

‘Naar Egypte. Ik wil terug. Dat is mijn land.’

‘Terug naar Egypte?’ Klaas en Goos keken elkaar geschrokken aan.

‘Ik wil kijken. Zien. Wanneer ghaan wij?’

‘Nou, eh... niet,’ zei Klaas. ‘Op reis naar jouw land, dat kan niet.’

‘Dat kan niet?’ Nu werd Dummie woedend. ‘Jij zegt ik mag kiezen!’ schreeuwde hij. ‘Ik kies mijn land. Mijn gheld!’

‘Tja. Maar naar jouw land kan niet,’ zei Klaas.

‘Waarom niet?’

‘Omdat... omdat het niet kan.’

Dummie sprong zo wild overeind dat zijn stoel omviel. ‘SIRSAAR!’ riep hij en hij mepte met zijn vuist op tafel. ‘Jij liegt. Ik mag kiezen, maar mag toch niet. Jij bent ghemene watje!’

Hij rende de kamer uit en sloeg de deur met een klap dicht.

Klaas keek Goos verontschuldiging aan. ‘Ja, hoor eens,’ zei hij.

‘Hij heeft wel gelijk, pap,’ zei Goos. ‘Hij mocht toch kiezen?’

‘Maar op reis naar Egypte. Dat is toch veel te gevaarlijk? Straks ontdekken ze daar dat hij een mummie is! Als ze ergens verstand hebben van mummies, is het in Egypte.’

‘Met dat schone verband lijkt hij niet op een mummie.’

‘Nee. Ja. Maar, eh... Hij heeft geen paspoort!’ Klaas keek ineens zelfs een beetje opgelucht.

‘Geen paspoort? Volgens mij durf je gewoon niet,’ zei Goos.

‘Misschien. Maar van dat paspoort is het ergste. Hoe kun je nou op reis zonder paspoort?’

‘Dat weet ik toch niet?’ zei Goos.

‘Nee. En ik ook niet,’ zei Klaas. ‘En wij hebben trouwens ook geen paspoort.’

‘Maar wij kunnen er een halen.’

‘Ja. Maar hij niet.’

Boven klonk een dreun. En nog één.

‘Plofzak Drollemans, hij is wel heel boos,’ zei Klaas. ‘Ga maar even naar hem toe.’

Goos liep naar boven. Dummie stond op zijn bed en timmerde keihard met zijn vuisten op Goos’ bureau.

‘Hé, hou op!’ riep Goos. ‘Dat doet zeer!’

‘Ik voel niks van! Jouw pap is leugenaar!’ snauwde Dummie.

‘Niet! Hou op! Straks gaat er iets stuk!’

Dummie gaf het bureau nog een klap en plofte met een vertrokken gezicht op zijn bed.

Goos ging naast hem zitten. ‘Waarom wil je nou ineens naar Egypte?’ vroeg hij.

‘Ik wil niet ineens. Ik wil al gheel lang,’ zei Dummie.

‘Echt waar? Waarom heb je dat dan niet eerder gezegd?’

‘Omdat Klaas gheeft gheen gheld. Maar nu wel. Ik maak schilderij, Klaas zegt gheld is van ons allemaal. Ik ben ook allemaal. Klaas zegt ik mag kiezen. Ik kies naar mijn land.’

‘Maar het kan niet. Je hebt geen paspoort,’ zei Goos.

‘Wat is paspoort?’

‘Dat is een soort boekje, waarin staat wie je bent. En dat je bij een land hoort. Daar staat ook een foto in, als bewijs dat je bestaat.’

‘Ik besta. Ik ben Dummie,’ zei Dummie boos.

‘Ja. Maar zonder paspoort. En zonder paspoort kun je niet op reis. Zo’n boekje moet je hebben voor de douane.’

‘Wat is douane?’

‘Dat is iemand die bij de grens staat en zegt of je een land binnen mag van de regering, die zijn de baas.’

‘Natuurlijk ik mag! Is mijn land!’ zei Dummie verontwaardigd. ‘Mijn vader is farao Achnetoet. Dat is baas nog veel ghroter!’

Goos zweeg. Als je erover nadacht, was het best ingewikkeld.

De deur ging open en Klaas kwam binnen. Meteen draaide Dummie zich om. Klaas ging op Goos’ bed zitten en keek ongemakkelijk naar Dummies rug.

‘Dummie, ik wil je iets uitleggen,’ zei hij. ‘Ik snap best

dat je naar je land wilt. Naar Egypte is inderdaad het mooiste cadeau dat je kunt kiezen. Maar het kan niet. We kunnen niet op reis met een mummie.'

'Ik ben niet mummie. Ik ben verbrande jongen uit Egypte,' snauwde Dummie.

'Ja, dat hebben we tegen iedereen gezegd. En dat gaat best goed. Tot nu toe heeft niemand in de gaten dat je een mummie bent. Maar dat moet wel zo blijven. Het is te gevaarlijk. Maar er is nog iets veel belangrijkers: je hebt geen paspoort. Zonder paspoort kun je niet naar het buitenland.'

'Dan wij ghaan boekje kopen,' zei Dummie.

'Dat kan niet. Je kunt hier alleen maar een paspoort kopen als je een Nederlander bent. Je moet een naam hebben en een adres. En een foto van je gezicht.'

Dummie sprong op. 'Ik gheb naam en adres. Ik woon ghier. Jij moet foto maken van verband!'

Klaas schudde zijn hoofd. 'Dummie, het antwoord is: nee.'

'Jij zegt nee?' Dummie balde zijn vuisten en liep op Klaas af.

'Stop! Wacht even!' zei Goos haastig. 'Eh, als we nu een paspoort van iemand lenen? Van Ebbie Zanoesi bijvoorbeeld, die gaat elk jaar naar zijn familie in Afrika. Ebbie is net zo oud en ongeveer net zo groot als Dummie. Dat kan toch wel, pap?'

Maar zijn vader schudde zijn hoofd. 'Mensen lenen hun paspoort niet uit. Dat is strafbaar. En iedereen denkt dat Dummie ons verbrande neefje uit Egypte is. Die heeft dan toch zelf een paspoort, hoe komt hij anders hier? En stop maar met verzinnen: we stoppen

hem ook niet stiekem in een koffer en we maken ook geen pakje van hem.' Klaas stond op. 'Dummie, ik vind het vervelend om te zeggen. Sommige dingen kunnen wel en sommige dingen kunnen niet. En dit kan niet.'

Dummie keek Klaas woedend aan. 'SIR SAR!' siste hij.

Klaas werd rood. 'Hou op,' zei hij. Hij draaide zich om en liep hoofdschuddend de kamer uit.

Dummie ging op zijn bed liggen. Hij haalde zijn scarabee uit zijn verband en liet hem voor zijn gezicht heen en weer slingeren. Goos keek naar het griezelige gezicht met de verdroogde huid en het gat op de plek waar zijn neus had gezeten.

'Wat wil je eigenlijk in Egypte doen?' vroeg hij zacht.

